

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Нотаріальна палата
України**

вул. Хрещатик, 6, оф.5а

Київ, 01001

Щодо розгляду звернення

Міністерство юстиції України розглянуло лист Нотаріальної палати України від 15.12.2022 № 57/7 (вх. № 155842-33-22 від 15.12.2022) щодо надання роз'яснення стосовно визнання та легалізації на території України документів, виданих компетентними органами держав-учасниць Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 22.01.1993, у зв'язку з набранням чинності Законом України від 01.12.2022 № 2783-IX «Про зупинення дії та вихід з Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах та Протоколу до Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 22 січня 1993 року», та в межах компетенції повідомляє.

Відповідно до статті 25 Закону України «Про міжнародні договори України» зупинення дії міжнародного договору України за умов, якщо договір не передбачає іншого чи за відсутності іншої домовленості з іншими його сторонами, звільняє Україну від зобов'язання виконувати його протягом періоду зупинення дії договору з тими його сторонами, з якими зупинено дію договору, і не впливає стосовно іншого на встановлені договором правові відносини України з іншими його сторонами.

За інформацією Міністерства закордонних справ України дію Конвенції про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 року (далі - Конвенція 1993 року) та Протоколу до неї у відносинах з російською федерацією та республікою білорусь зупинено з 27.12.2022 (з дати повідомлення Виконавчого комітету СНД як депозитарія).

Відповідно до пункту 2 статті 84 Конвенції 1993 року кожна Договірна Сторона може вийти з цієї Конвенції, направивши письмове повідомлення про це депозитарію за 12 місяців до закінчення поточного п'ятирічного строку її дії.

Останнім днем чергового п'ятирічного періоду дії Конвенції 1993 року для України є 18 травня 2024 року. З 19 травня 2024 року Конвенція 1993 року буде вважатися припиненою для України у відносинах з усіма її

Стаття 13 Закону України «Про міжнародне приватне право» передбачає, що документи, видані уповноваженими органами іноземних держав у встановленій формі, визнаються дійсними в Україні в разі їх легалізації, якщо інше не передбачено законом або міжнародним договором України.

Відповідно до статті 3 Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, 1961 року, єдиною формальною процедурою, яка може вимагатися для посвідчення автентичності підпису, якості, в якій виступала особа, що підписала документ, та, у відповідному випадку, автентичності відбитку печатки або штампу, якими скріплений документ, є проставлення передбаченого статтею 4 апостиля компетентним органом держави, в якій документ був складений.

Однак дотримання згаданої в попередній частині формальної процедури не може вимагатися, якщо закони, правила або практика, що діють в державі, в якій документ представлений, або угода між двома чи декількома договірними державами відмінюють чи спрощують дану формальну процедуру або звільняють сам документ від легалізації.

Таким чином, з дати зупинення дії Конвенції 1993 року у відносинах з російською федерацією та республікою білорусь до документів, виданих на території цих країн, при їх пред'явленні на території України застосовуватиметься вимога засвідчення апостилом згідно з Конвенцією, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, 1961 року, яка залишається чинною у відносинах України з росією і білоруссю.

Також з дати зупинення дії Конвенції 1993 року відсутні правові підстави для здійснення безпосередніх зносин установ юстиції відповідно до Протоколу 1997 року до цієї Конвенції.

У відносинах з Азербайджаном, Вірменією, Грузією, Казахстаном, Киргизстаном, Молдовою, Таджикистаном, Туркменістаном і Узбекистаном Конвенція 1993 року продовжує діяти до дати виходу України з неї.

З дати виходу України з Конвенції 1993 року вимога щодо засвідчення апостилом іноземних офіційних документів, що пред'являються в Україні, поширюватиметься на документи, видані у Азербайджані, Вірменії, Казахстані, Киргизстані, Таджикистані, у відносинах з якими діє Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, 1961 року.

У відносинах з Молдовою, Узбекистаном, Грузією діють двосторонні міжнародні договори, на підставі яких іноземні офіційні документи можуть прийматися в Україні без додаткового засвідчення:

1) Договір між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах (стаття 15);

2) Договір між Україною та Республікою Узбекистан про правову допомогу та правові відносини у цивільних і сімейних справах (стаття 13);

3) Договір між Україною та Республікою Грузія про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах (стаття 13).

Стосовно проставлення апостиля на документах, виданих установами колишніх союзних республік у складі СРСР, зазначаємо, що відповідно до

абзацу першого пункту 4 Правил проставлення апостиля на офіційних документах, призначених для використання на території інших держав, затверджених спільним наказом Міністерства закордонних справ України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства юстиції України від 05.12.2003 №237/803/151/5 (далі – Правила), оригінали офіційних документів, виданих установами колишніх союзних республік у складі СРСР, не можуть бути прийняті на території України для проставлення апостиля.

Апостиль може бути проставлено на копіях оригіналів таких документів, виданих установами колишніх союзних республік у складі СРСР, засвідчених у встановленому порядку на території України, без проставлення апостиля на оригіналі такого документа (абзац другий пункту 4 Правил).

Також інформуємо, що після виходу України з Конвенції 1993 року правове співробітництво у цивільних і кримінальних справах здійснюватиметься на підставі двосторонніх міжнародних договорів України з відповідними державами-учасницями Конвенції 1993 року та багатосторонніх міжнародно-правових інструментів, що діють в рамках Ради Європи, ООН, Гаазької конференції з міжнародного приватного права, чинних у відносинах з відповідними державами. За відсутності міжнародного договору співробітництво судів та інших компетентних органів у цивільних і кримінальних справах здійснюватиметься згідно з внутрішнім законодавством на основі принципу взаємності.

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ

Вікторія Мельничук 233 -64 71

Персональні дані, вказані у зверненні, захищаються та обробляються Міністерством юстиції України відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду звернення згідно із законодавством.